

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Paracelsus

Ars alchimica: șapte tratate în care se vorbește despre natura, știință și arta spagirică / Paracelsus; trad.: Ilie Iliescu. - Ed. a 4-a. - București: Herald, 2020

ISBN 978-973-111-514-6

I. Iliescu, Ilie (trad.)

13

Pentru noutăți și comenzi:
www.edituraherald.ro
office@edituraherald.ro

Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61
Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60
Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

AUSLEGUNG FER FIGUREN, SO ZU NÜERENBERG GEFUNDEN
SEIND WORDEN, GEFÜRT IN GRUNT DER MAGISCHEN
WEISSAGUNG, DURCH DOCTOREM THEOPHRATSUM VON
HOHENHEIM, 1569.

AUREOLI PHILIPPI THEOPHRASTI BOMBAST VON
HOHENHEIN PARACELSI... OPERA, BÜCHER UND SCHRIFTEN,
1589-91 (ediția Joannem Huserum, retipărită în 1603 și 1616).

Arthur E. Waite, Hermetic and Alchemical

Writings OF PARACELSUS, 1894 (2 vols.).

PHILIPPUS THEOPHRATUS BOMBAST VON HOHENHEIM

PARACELSIUS CEL MARE

Filosof al Monarhiei, Print al Spagirișilor, Astronom Șef,
Medic Eminent și Trismegist al Tainelor Mecanice

*Ars
alchimica*

**ȘAPTE TRATATE ÎN CARE SE VORBEȘTE DESPRE
NATURA, ȘTIINȚĂ ȘI ARTA SPAGIRICĂ**

Traducere și îngrijire ediție:
ILIE ILIESCU

EDITURA HERALD
București

Consultant:

Ramona Ardelean

Lectori:

Constantin Aldea

Paul Porfir

Corector:

Silvia Anton

Viziune grafică:

Codruț Radu

Coperta I:

Alchemistischer Traktat, manuscris german din sec. XV.

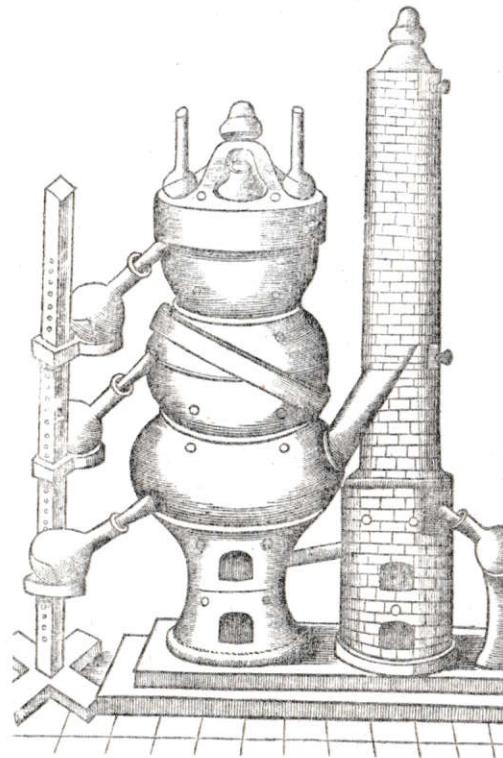
Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului. Ediție în limba română publicată de Editura Herald. Copyright © 2020

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	9
CATEHISM ALCIMIC	
Scurtă introducere în Arta Spagirică	37
COMOARA COMORILOR PENTRU ALCIMIȘTI	
Unde este descris procedeul prin care poate fi obținută Tinctura Universală	71
TINCTURA FILOSOFILOR	
Carte scrisă împotriva acelor sofiști născuți de la potop încoace, în epoca domnului nostru Isus Christos, fiul lui Dumnezeu	83
CERUL FILOSOFILOR	
Despre știință și natura alchimiei și ce opinii s-ar desprinde din ea conform celor Șapte Reguli sau Canoane Fundamentale ale celor șapte metale cunoscute	103
ARHIDOXIILE MAGIEI	
Despre Mercurul Filosofilor și Tincturile preparate din Soare și Lună	135
AURORA FILOSOFILOR	
Pe care [Theophrastus Paracelsus] o numește monarchia lui	163
REVELAȚIA LUI HERMES	
Interpretată de Theophrastus Paracelsus cu referire la Secretul Suprem al lumii	211
ANEXE	
Terminologia folosită de Paracelsus	227
Bibliografie selectivă	243
Breviarul operațiilor alchimice	247

CATEHISM ALCHIMIC

SCURTĂ INTRODUCERE ÎN ARTA SPAGIRICĂ

[**Notiță introductivă.** Prima confirmare a existenței acestui tratat ne este oferită de Eliphas Levi, care, în *Ritual de la Haute Magie*, cap. XIX, afirmă că în arhivele Vaticanei ar exista un manuscris intitulat „Cările Alchimiei sau Îndreptarul Alchimic” purtând semnătura lui Paracelsus. Se spune că Sendivogius ar fi transcris acest tratat, punându-l astfel în circulație; aşa se explică includerea lui ulterioră în diferite antologii dedicate alchimiei. Tratatul a figurat la loc de cinstă în cartea baronului Choudy, *L'Etoile Flamboyant ou la Société des Franc-Maçons considérée sous tous les aspects*, apărută în anul 1766; versiunea aceasta a fost utilizată drept sursă de către Arthur E. Waite când a tradus în engleză *Hermetic and Alchemical Writings of Paracelsus*.]

Întrebare: Care este studiul cel mai important al unui filosof?

Răspuns: Este cercetarea operațiilor Naturii.

I.: Care este sfârșitul Naturii?

R.: Dumnezeu; și tot El e și începutul ei.

I.: De unde derivă toate lucrurile?

R.: Din unica și indivizibila Natură.

I.: În câte regiuni e împărțită Natura?

R.: În patru regiuni superioare.

I.: Care sunt acestea?

R.: Uscatul, umedul, caldul și recele – care sunt cele patru calități elementare de unde își trag originea toate lucrurile.

I.: Cum este diferențiată Natura?

R.: În parte masculină și parte feminină.

I.: Cu ce putem compara Natura?

R.: Cu Mercur.

I.: Care ar fi definiția concisă a Naturii?

R.: Natura nu este vizibilă, deși operează în mod vizibil, căci ea este pur și simplu un spirit volatil ce își îndeplinește funcția în trupuri, fiind însuflarețită de spiritul universal-suflarea divină, focul central și universal, care dă viață tuturor lucrurilor ce există.

I.: Ce calități ar trebui să aibă cei care cercetează Natura?

R.: [Însuările lor] ar trebui să fie ca ale Naturii însăși. Adică, ar trebui să fie sinceri, simpli, răbdători și perseverenți.

I.: Ce probleme ar trebui să le atragă atenția după aceea?

R.: Filosofii ar trebui să stabilească cu foarte mare grijă dacă scopurile lor se află în armonie cu Natura și dacă este cu puțință a le realiza; dacă vor îndeplini prin propriile puteri ceea ce, în mod obișnuit, este realizat de puterea Naturii, atunci ei trebuie să-o imite în fiecare detaliu.

I.: Ce metodă trebuie urmată pentru a produce ceva ce va fi dezvoltat la un nivel superior, astfel ca Natura însăși să îl dezvolte?

R.: Trebuie studiat modul de îmbunătățire al acestuia, iar acest lucru trebuie făcut cu ajutorul unei naturi asemănătoare. De exemplu, dacă se dorește dezvoltarea virtuții intrinseci a unui metal dincolo de condiția sa naturală, atunci chimistul trebuie să se folosească el însuși de natura metalică și să fie

capabil de a face deosebirea între caracterul masculin și cel feminin al metalului.

I.: Unde își depozitează natura metalică semințele ei?

R.: În cele patru elemente.

I.: Cu ce materiale poate filosoful să îndeplinească ceva?

R.: Cu germenele unei materii date; acesta este elixirul sau chintesența lui, de departe mai prețios și mai util artistului decât Natura însăși. Înainte ca filosoful să fi extras sămânța sau germenele, Natura va fi gata să-și îndeplinească rolul în folosul lui.

I.: Ce este germenele sau sămânța unei substanțe?

R.: Este cea mai fină și perfectă decoctie și digestie a substanței, sau, mai degrabă, este Balsamul Sulfului, care e identic cu Umiditatea Radicală a metalelor.

I.: De către ce este această sămânță (sau germene) generată?

R.: De către cele patru elemente, supuse voinței Ființei Supreme, și prin intervenția directă a imaginării Naturii.

I.: În ce mod operează cele patru elemente?

R.: Printr-o mișcare continuă și uniformă, fiecare, potrivit calității sale, depunându-și sămânța în centrul pământului, unde este supusă acțiunii acestuia și digerării; după care este eliminată în afară potrivit legilor mișcării.

I.: Ce înțeleg filosofii prin centrul pământului?

R.: Un anumit loc gol unde nimic nu poate rămâne și a căruia existență este presupusă.

I.: Atunci, unde își elimină și depozitează cele patru elemente semințele?

R.: În ex-centrul sau în marginea și circumferința centrului, care, după ce și-a însușit o parte, elimină surplusul într-o zonă a reziduurilor, a zgurii, a focului și a haosului fără formă.

I.: Această învățătură poate fi ilustrată printr-un exemplu?

R.: Luați orice masă orizontală și puneți în centrul ei un vas umplut cu apă; înconjurați vasul cu lucruri de diferite culori, apoi cu sare, mai ales, având grijă ca între ele să existe o distanță potrivită. Apoi vărsați apa din vas și aceasta va curge în șuvoaie în toate părțile; unul dintre acestea va întâlni o substanță de culoare roșie și va căpăta o nuanță roșie, altul va trece peste sare și va căpăta gustul sărat; fiindcă e un lucru sigur că apa nu modifică locurile pe care le traversează, ci diferențele caracteristici ale locurilor schimbă natura apei. În același fel, sămânța depozitată de cele patru elemente în centrul pământului este supusă la o serie de modificări prin locurile prin care trece, astfel încât fiecare substanță existentă este produsă după caracteristica fiecărui canal al ei, iar când o sămânță, ajungând la un anumit punct, întâlnește pământ pur și apă pură, va rezulta o substanță pură, și contrariul într-un caz opus.

I.: În ce mod procrează elementele această sămânță?

R.: Pentru deplina clarificare a acestui aspect, trebuie să observăm că există două elemente mari și grele și două care au un caracter volatil, schimbător. În același fel, două sunt uscate, și două umede, unul din cele patru fiind excesiv de uscat și celălalt excesiv de umed. Ele sunt, de asemenea, masculine și feminine. Fiecare din ele are tendința majoră de a-și reproduce propriile specii în interiorul propriei sfere. De altfel, ele nu se află niciodată în repaus, ci interacționează în permanență, și fiecare dintre ele separă din sine însăși cea mai subtilă parte pe care o are. Locul lor general de întâlnire se află în centru, chiar în centrul lui Archeus, acest servitor

al Naturii unde, venind să-și amestecă multele lor semințe, ele se agită și, în cele din urmă, sunt eliminate în afară.

I.: Care este adevărata și prima materie a tuturor metalelor?

R.: Prima materie, numită corect așa, este duală în esență ei, fiind în sine de natură dublă; totuși, nu se poate crea un metal fără concursul celuilalt. Prima și cea mai însemnată esență este o umiditate atmosferică, combinată cu aerul cald sub forma unei ape uleioase, care aderă la absolut toate substanțele, fie acestea pure sau impure.

I.: Cum a fost numită această umiditate de către filosofi?

R.: Mercur.

I.: De cine este guvernăt?

R.: De razele Soarelui și ale Lunii.

I.: Care este cea de-a doua materie?

R.: Căldura pământului – acea căldură numită Sulf de către filosofi.

I.: Poate fi convertit în sămânță întregul corp material?

R.: Numai o opta sută parte din el – adică ceea ce este secretat în centrul corpului respectiv, și poate fi văzut, de exemplu, într-un bob de grâu.

I.: Care este folosul întregii cantități de materie în raport cu sămânța ei?

R.: Este de folos, întrucât ea constituie un mod de protecție [pentru sămânță] împotriva excesului de căldură, de frig, de umiditate sau de uscăciune, acționând, în general, ca un înveliș protector împotriva tuturor elementelor dăunătoare.

I.: Ar putea acei artiști, ce pretind că reduc întreaga materie a oricărui trup într-o sămânță, să obțină vreun avantaj din acest proces, presupunând că ar fi posibil să facă acest lucru?

R.: Niciunul; dimpotrivă, munca lor ar fi cu totul zadarnică, fiindcă nimic din ce este bun nu poate fi infăptuit printr-o abatere de la metodele naturale.

I.: Așadar, ce ar trebui făcut?

R.: Materia trebuie separată pe de-a-ntregul de impuritățile ei, deoarece nu există vreun metal, oricăr de pur, care să fie cu totul lipsit de imperfecțiune, deși gradele lor de imperfecțiune sunt diferite. Tot ce-i de prisos, învelișul, zgura, trebuie curățat și eliminat din materie, pentru a-i descoperi sămânța.

I.: Ce ar trebui să se bucure de cea mai mare atenție din partea filosofului?

R.: Cu siguranță, scopul final al Naturii, însă acesta nu trebuie căutat nicidcum în metalele obișnuite, căci acestea, ieșind din mâinile celui care le-a făurit, nu mai pot fi găsite acolo.

I.: Mai exact, din ce cauză?

R.: Deoarece metalele obișnuite, și în primul rând aurul obișnuit, sunt absolut moarte, în timp ce ale noastre, dimpotrivă, sunt absolut vii și au un suflет.

I.: Ce este viața metalelor?

R.: Nu este altă substanță decât focul, atunci când ele se află încă încrustate în minele pământului.

I.: Ce este moartea lor?

R.: Viața și moartea lor sunt în realitate un singur principiu, căci ele mor la fel cum trăiesc, prin foc, iar moartea lor are loc printr-un foc de fuziune.

I.: În ce mod sunt concepute metalele în pântecele pământului?

R.: Atunci când cele patru elemente și-au dezvoltat puterea sau virtutea în centrul pământului și și-au depus semințele, Archeus-ul Naturii, prin procesul de distilare, le sublimăză la exterior prin căldura și energia mișcării perpetue.

I.: În ce se dizolvă vântul însuși când este distilat prin porii pământului?

R.: El se dizolvă în apă, de unde izvorăsc toate lucrurile; în această stare nu e decât un abur umed din care evoluează, apoi, principiul întemeietor al tuturor substanțelor, ce servește, de asemenea, drept materie primă a filosofilor.

I.: Care este atunci principiul întemeietor, folosit drept materie primă de către Fiii Cunoașterii în realizarea lor filosofică?

R.: Tocmai această materie identică, care, în momentul conceperii sale, capătă o formă fixă, permanentă și neschimbătoare.

I.: Saturn, Jupiter, Marte, Venus, Soarele, Luna etc. sunt înzestrăte în mod separat cu sămânță individuală?

R.: UNUL e lucrul comun lor, tuturor; diferențele dintre ele provin în funcție de locul și de poziția lor, fără a mai vorbi de faptul că Natura își împlinește opera cu o rapiditate mult mai mare în procrearea argintului decât în cea a aurului, și tot așa în cazul altor metale, după măsura proprie a fiecăruia.

I.: Cum este format aurul în pântecele pământului?

R.: Când acest abur umed, despre care am vorbit înainte, e sublimat în centrul pământului și când a trecut prin locuri calde și pure, unde o anume unsoare sulfuroasă umple aceste orificii sau canale, atunci acest abur, pe care filosofii l-au numit Mercurul lor, se combină și se unește cu această unsoare sulfuroasă, pe care o sublimează împreună cu el însuși; dintr-o asemenea amalgamare ia naștere o anumită masă onctuoasă, care, după ce și-a abandonat forma vaporoașă, capătă o formă unsuroasă, fiind sublimată în alte locuri, ce au fost curățate de acest abur anterior, pământul fiind făcut, prin urmare, mai subtil, mai pur și mai umed; acest amestec

sublimat umple porii pământului, se întrepătrunde cu ei, și astfel ia naștere aurul.

I.: Cum este generat Saturn?

R.: El apare atunci când aşa-numita onctuozitate sau unsoare trece prin locuri care sunt total impure și reci.

I.: Cum s-a format Venus?

R.: S-a născut în locurile unde pământul este pur, dar amestecat cu sulf impur.

I.: Ce putere are aburul mai sus amintit, ce stă în centrul pământului?

R.: Prin continua sa dezvoltare, are puterea de a rarefia permanent tot ce este brut și impur, și de a atrage treptat în jurul său tot ce este pur.

I.: Care este sămânța materiei prime a tuturor lucrurilor?

R.: Materia primă a tuturor lucrurilor, ca să spunem aşa, materia principiilor intemeietoare este creată de Natură, fără ajutorul altei semințe; cu alte cuvinte, Natura primește materia de la elemente de unde, apoi, zămislește singură sămânța.

I.: Vorbind la modul absolut, ce este sămânța lucrurilor?

R.: Sămânța dintr-un corp nu este altceva decât un aer congelat sau un abur umed, care nu e de folos decât dacă va fi dizolvat de către un abur cald.

I.: Cum e cuprinsă generarea sămânței în sfera metalelor?

R.: Prin arta lui Archeus, cele patru elemente – în cea dintâi generare a Naturii – distilează vaporii condensați de apă în centrul pământului; aceasta este sămânța metalelor care e denumită Mercur, nu datorită esenței sale, ci datorită fluidității sale și a ușurinței cu care va adera la orice fel de metal.

I.: De ce acest abur este comparat cu sulful?

R.: Din cauza căldurii sale interioare.

I.: Din ce fel de Mercur putem spune că sunt compuse metalele?

R.: Aici este vorba de Mercurul Filosofilor, în niciun caz de substanță obișnuită, comună, care nu poate deveni sămânță, fiindcă asemeni altor metale, conține deja propria sămânță.

I.: Așadar, ce trebuie să acceptăm ca subiect al materiei noastre?

R.: Numai sămânța sau grăuntele stabil, iar nu întregul trup care este împărțit în Sulf (sau mascul viu) și Mercur (sau femelă vie).

I.: Ce operație trebuie întreprinsă după aceea?

R.: Acestea trebuie aduse laolaltă pentru a forma un germene, după care vor produce un fruct ce corespunde naturii lor.

I.: Care este rolul artistului în această operație?

R.: Artistul nu trebuie decât să despartă ceea ce e subtil de ceea ce e grosier.

I.: Așadar, la ce se reduce întreaga combinație filosofică?

R.: Dezvoltarea lui unu la doi și reducerea lui doi la unu – nimic altceva.

I.: Unde trebuie să căutăm sămânța și viața alimentelor și mineralelor?

R.: Sămânța mineralelor este propriu-zis apa care se află în centru. Si inima mineralelor.

I.: Cum acționează Natura cu ajutorul Artei?

R.: Fiecare sămânță, oricare i-ar fi natura, nu este de niciun folos dacă nu este plantată de către Natură sau Meșteșug într-o matrice potrivită, de unde își primește viața prin coacerea germenului și prin congelarea particulei pure sau a grăuntelui fixat.

I.: Cum este hrănita și conservată sămânța după aceea?

R.: Prin căldura corpului ei.